

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 413/2019
11.03.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Рибарић, адвокат из ..., против туженог Издавачког предузећа "ББ" д.о.о. из ..., чији је пуномоћник Светлана Васић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 297/18 од 17.10.2018. године, у седници већа одржаној дана 11.03.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 297/18 од 17.10.2018. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 297/18 од 17.10.2018. године, одбијена је, као неоснована, жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 1960/15 од 11.10.2017. године, којом је поништено, као незаконито, решење туженог о отказу уговора о раду бр. 2811 од 03.06.2015. године, обавезан тужени да тужиљу врати на послове адекватне стручној спреми и способностима као и да јој накнади трошкове парничног поступка у износу од 225.750,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1, у вези члана 396. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом заправо указује. Другостепени суд је у образложењу побијане пресуде оценио све жалбене наводе који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у била у радном односу код туженог на неодређено време од 01.05.2005. године и обављала је послове главног ... . Анексом уговора о раду од 11.05.2015. године распоређена је на послове ... .

Побијаним решењем тужили је отказан уговор о раду због учињене повреде радне обавезе из члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду и члана 74. став 1. тачка 18. Правилника о раду туженог, због повреде радне обавезе- злоупотребе права на заштиту од злостављања на раду.

Из изреке и образложења побијаног решења произлази да је тужила злоупотребила право на заштиту од злостављања на раду, на тај начин што је 04.05.2015. године поднела захтев за покретање поступка за заштиту од злостављања на раду од стране ВВ, иако је знала да ВВ није учинила ни једну од радњи злостављања тужиле које су наведене у поднетом захтеву, а што је тужени утврдио из изјава осталих запослених који су оспорили тврдње тужиле из поднетог захтева.

Тужила је захтев за заштиту од злостављања на раду поднела након више међусобних расправа са ВВ. До њиховог сукоба је најпре дошло у марту 2012. године након што је тужила, без сагласности туженог, присуствовала прослави коју је организовао издавач "ГГ", због чега је ВВ предложила директору туженог да се тужили умањећи плата за 10%, што је тужилу расплакало. Такође, у августу 2014. године и марту 2015. године ВВ је дала налог да се тужили умањи зарада, јер су уочени пропусти у тужилином раду. ВВ је одбила предлог директора туженог за посредовање поводом поднетог захтева тужиле за заштиту од злостављања, као начина разрешења спорног односа између ње и тужиле.

Пре доношења побијаног решења тужили је достављено упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду, на које се тужила изјаснила.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови оценили да је тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду и враћање тужиле на рад основан.

Према члану 12. Закона о спречавању злостављања на раду ("Службени гласник РС" бр. 36/2010) запослени који сазна за понашање за које оправдано верује да представља злостављање има право да иницира покретање поступка за заштиту од злостављања.

Злоупотребу права на заштиту од злостављања, сагласно члану 11. став 3. истог закона чини запослени који је свестан да не постоје основани разлози за покретање поступка за заштиту од злостављања, а покрене или иницира покретање тог поступка, са циљем да за себе или другог прибави материјалну или нематеријалну корист или да нанесе штету другом лицу. Према ставу 2. истог члана злоупотреба права на заштиту од злостављања на раду представља повреду радне дисциплине. Идентичне одребе садржане су и у чл. 9. и 14. Правилника о

правилима понашања послодавца и запослених у вези са превенцијом и заштитом од злостављања на раду ("Службени гласник РС" бр. 62/10).

Према члану 179. став 3. тачка 8. Закону о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05...75/14) послодавац може да откаже уговор о раду запосленом ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца. Идентична одредба садржана је у члану 74. Правилника о раду код туженог.

Из цитираних одредаба произлази да је за доношење законитог решења о отказу уговора о раду потребно да је оно последица повреде радне дисциплине од стране запосленог и то злоупотребе права на заштиту од злостављања на раду.

Имајући у виду да је злостављање на раду свако активно или пасивно понашање према запосленом које се понавља, а које за циљ има или представља повреду достојанства, угледа, личног и професионалног интегритета, здравља, положаја запосленог и које изазива страх или ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење, и по оцени Врховног касационог суда, тужила је због више међусобних несугласица са ВВ, које су се понављале у дужем временском периоду, а услед којих се осећала беспомоћно, понижено и изопштено из радног окружења, могла оправдано да верује да понашање ВВ према њој представља злостављање на раду, тим пре што су је сукоби са колегицом на послу расплакали односно узнемиравали, као и да јој је након сукоба са ВВ тужени снижавао зараду.

Такав субјективни осећај је тужили омогућавао да искористи законом признато право да код туженог, као послодавца, покуша да оствари заштиту, подношењем захтева за заштиту од злостављања, што је тужила и учинила. Тужени је у поступку одлучивања о таквом захтеву тужиле, из датих изјава осталих запослених, утврдио да је неистинита тврдња тужиле да је радњама ВВ према тужили учињено злостављање на раду. Последица таквог утврђења је могла бити оцена туженог да је захтев тужиле за заштиту од злостављања на раду неоснован. Међутим, таква оцена не значи нужно и да је тужила учинила повреду радне дисциплине односно да је злоупотребила законом признато право на заштиту од злостављања што би био отказни разлог.

Да би се радило о злоупотреби права за заштиту од злостављања на раду није довољно да је запослени покренуо поступак ради заштите од злостављања на раду нити да је тај поступак окончан одбијањем захтева за заштиту од злостављања, већ је потребно испуњење два кумулативна услова: да је на страни запосленог, пре покретања поступка заштите, постојала свест о непостојању основаног разлога за покретање поступка заштите као и да је запослени поступак покренуо са циљем да за себе или другога прибави материјалну или нематеријалну корист или да нанесе штету другом лицу.

Тужени, који оспорава постављени тужбени захтев, је применом члана 231. став 3. ЗПП био дужан да до закључења главне расправе докаже да је тужила знала да не постоје разлози за покретање поступка заштите, али да је упркос томе поступак заштите покренула и то са циљем да прибави какву корист или да нанесе

штету другом лицу, односно да је такву корист прибавила или другоме нанела штету. Такве чињенице у циљу оспоравања тужбеног захтева за поништај решења о отказу уговора о раду, тужени до закључења главне расправе није доказао.

Супротно наводима ревизије, чињеница да је тужиља у поднетом захтеву за заштиту од злостављања као извршиоца злостављања означила ВВ, која није запослена код туженог, већ код туженог ангажована по уговору о пословној сарадњи, није од утицаја, јер не доказује да је тужиља имала свест о непостојању разлога за покретање поступка заштите. Тужиља је, као и остали запослени код туженог са ВВ пословно сарађивала дужи временски период, а због нарушених односа је, како је напред наведено, могла оправдано да верује да понашање ВВ према њој представља злостављање на раду.

Поред тога, члановима 29. и 30. Закона о спречавању злостављања на раду запосленима је пружена могућност да против послодавца поднесу тужбу ради утврђења да су претрпели злостављање на раду, са захтевом, између осталог, за накнаду материјалне и нематеријалне штете. Чињеница да је тужиља тужбу са таквим захтевом поднела Вишем суду у Крагујевцу и да је иста одбачена (као неблаговремена) не докзује тврдњу туженог да се стекао услов за доношење побијаног решења о отказу уговора о раду, јер је један од услова за доношење законитог решења о отказу да је тужиља пред туженим покренула поступак за заштиту са циљем да прибави какву материјалну или нематеријалну корист, што у конкретној случају није доказано.

Околности на које тужени указује у допуни ревизије нису од утицаја на правилност побијане пресуде, јер су наступиле након њеног доношења, па нису биле предмет оцене у ревизијском поступку.

Из свих наведених разлога, и по оцени Врховног касационог суда, нису били испуњени законски услови за доношење законитог решења о отказу тужиљи уговора о раду, због чега је побијано решење морало бити поништено, а тужиља враћена на рад, како су то правилно оценили нижестепени судови, па је применом члана 414. ЗПП, одлучено као у изреци.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић